

EDUSKUNNAN VASTAUS 104/2008 vp

Hallituksen esitys laiksi Jokelan koulukeskuksessa sattuneiden kuolemaan johtaneiden tapahtumien tutkinnasta

Asia

Hallitus on antanut eduskunnalle esityksensä laiksi Jokelan koulukeskuksessa sattuneiden kuolemaan johtaneiden tapahtumien tutkinnasta (HE 51/2008 vp).

Valiokuntakäsittely

Hallintovaliokunta on antanut asiasta mietinnön (HaVM 13/2008 vp).

Päätös

Eduskunta on hyväksynyt seuraavan lain:

Laki

eräiden kuolemaan johtaneiden tapahtumien tutkinnasta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Lain soveltamisala

Tässä laissa säädetään Jokelan koulukeskuksessa 7 päivänä marraskuuta 2007 ja Kauhajoen palvelualojen oppilaitoksessa 23 päivänä syyskuuta 2008 sattuneiden kuolemaan johtaneiden tapahtumien tutkinnasta.

2 §

Tutkinnan tarkoitus

Tutkinnan tarkoituksena on selvittää mahdollisuuksia samankaltaisten tapahtumien ennalta ehkäisemiseksi ja vahinkojen torjumiseksi.

Tutkinnassa selvitetään:

1) tapahtumien kulkua sekä viranomaisten ja muiden toimintaan osallistuneiden toimenpiteitä tapahtumien johdosta;

2) oppilas- ja opiskelijahuollon sekä sosiaali- ja terveystalveluiden samoin kuin opetustoimen toimintaa niiden ennalta ehkäisevässä työssä;

3) sosiaali- ja terveydenhuollon, poliisin, pelastustoimen ja opetustoimen varautumista poikkeuksellisiin tilanteisiin oppilaitoksissa;

4) aselupien myöntämismenettelyä;

5) tiedotusvälineiden toimintaa tapahtumien yhteydessä; sekä

6) tapahtumien seurauksia.

Tutkinnassa selvitetään myös tapahtumiin liittyviä ja vastaavien tapahtumien yhteydessä esille tulleita psykososiaalisia seikkoja sekä tiedotusvälineiden, internetin ja tietokonepelien mahdollisia vaikutuksia tekoon. Tekijään liittyviä seikkoja selvitetään vain siinä määrin kuin se on välttämätöntä vastaavankaltaisten väkivaltaisten tekojen ennalta ehkäisemiseksi tarvittavan tiedon hankkimiseksi.

3 §

Tutkintalautakunnan asettaminen

Valtioneuvosto voi asettaa kunkin tapahtuman tutkintaa varten oikeusministeriön yhteydessä toimivan lautakunnan.

Lautakunta suorittaa tehtävänsä itsenäisesti ja riippumattomasti.

4 §

Tutkintalautakunnan kokoonpano

Lautakunnassa on puheenjohtaja, tarpeellinen määrä jäseniä ja sihteeri. Lautakunnan jäsenillä tulee olla asiantuntemusta tutkinnan kannalta keskeisiltä aloilta.

Lautakunta voi kutsua asiantuntijoita avustamaan tutkinnassa.

5 §

Virkavastuu

Lautakunnan puheenjohtajaan, jäseniin ja sihteeriiin sekä lautakunnan asiantuntijoihin sovelletaan rikosoikeudellista virkavastuuta koskevia säännöksiä. Vahingonkorvausvastuusta säädetään vahingonkorvauslaissa (412/1974).

6 §

Tutkinnan toimittaminen

Lautakunta voi tutkinnan toimittamiseksi tutustua tapahtumapaikkaan, esineisiin ja asiakirjoihin sekä kuulla asiantuntijoita ja asiaan osallisia. Lautakunta voi lisäksi teettää tehtävänsä liittyviä selvityksiä.

7 §

Tiedonsaantioikeus

Lautakunnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada viranomaisilta tutkinnan tarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot:

1) poliisin, terveydenhuollon viranomaisten, hätäkeskuksen, pelastustoimen ja muiden viranomaisten toiminnasta tapahtumien yhteydessä;

2) pelastustoimen, poliisin, sosiaali- ja terveydenhuollon sekä koulutoimen varautumisesta poikkeuksellisiin tilanteisiin oppilaitoksissa.

Lautakunnalla on lisäksi salassapitosäännösten estämättä oikeus saada 2 §:n 3 momentissa tarkoitettujen selvitysten kannalta:

1) välttämättömät tiedot tekijän terveydentilasta terveydenhuollon toimintayksiköltä ja itsenäisenä ammatinharjoittajana toimivalta terveydenhuollon ammattihenkilöltä sekä välttämättömät tiedot hänen saamistaan mielenterveyspalveluista niitä antaneelta viranomaiselta samoin kuin välttämättömät tiedot Terveydenhuollon oikeusturvakeskuksen laatimista selvityksistä ja arvioista, jotka koskevat tekijän terveydenhuoltoa;

2) välttämättömät tiedot viranomaisilta tekijän henkilökohtaisista oloista.

Lautakunnalla on salassapitosäännösten estämättä oikeus saada viranomaisilta myös tutkinnan tarkoituksen kannalta tarpeelliset tiedot asiaa koskevan esitutkinnan aineistosta ja kuolemansyyn selvityksestä sekä tutkinnan tarkoituksen kannalta välttämättömät tiedot esitutkinnan aineistoon sisältyvien luottamuksellisten viestien sisällöstä.

8 §

Virka-apu

Viranomaisten ja valtion laitosten on lautakunnan pyynnöstä tehtävä toimivaltaansa kuuluvia, tutkinnan tarkoituksen kannalta välttämättömiä selvityksiä ja tutkimuksia, joita lautakunta ei voi itse tehdä, sekä annettava lautakunnalle muutakin sen tarvitsemaa virka-apua.

9 §

Tutkintaselostus

Lautakunta laatii tutkinnasta tutkintaselostuksen.

Tutkintaselostukseen otetaan suositukset sellaisiksi toimenpiteiksi, joita lautakunta pitää tarpeellisina samankaltaisten tapahtumien ennalta ehkäisemiseksi sekä vahinkojen torjumiseksi. Selostukseen otetaan myös mahdolliset eriävät mielipiteet.

Julkaistavaan tutkintaselostukseen saa sisällyttää sellaisiakin tekijää koskevia tietoja, jotka viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain (621/1999) mukaan olisivat salassa pidettäviä, jos tekijä on saattanut ne jo yleisesti saataville taikka ne muutoin ovat tulleet yleisön tietoon taikka jos se on välttämätöntä vastaavankaltaisten väkivaltaisten tekojen ennalta ehkäisemiseksi tarvittavien suositusten perustelemiseksi. Suositusten perustelemiseksi tutkintaselostukseen ei kuitenkaan saa sellaisenaan sisällyttää tietoja tekijän perhe-elämästä tai muista siihen verrattavista henkilökohtaisista oloista.

10 §

Tutkintaselostuksen antaminen ja käsittely

Tutkintaselostus annetaan valtioneuvostolle. Valtioneuvosto päättää, mihin toimenpiteisiin tutkintaselostuksen ja siihen sisältyvien suositusten vuoksi ryhdytään.

Tutkinta päättyy, kun tutkintaselostus annetaan.

11 §

Seuranta

Kukin ministeriö seuraa toimialallaan 10 §:ssä tarkoitetun valtioneuvoston päätöksen mukaisten toimenpiteiden toteutumista.

Oikeusministeriö voi pyytää viranomaiselta tai laitokselta selvitystä niistä toimenpiteistä, joihin viranomainen tai laitos on ryhtynyt valtioneuvoston päätöksen johdosta.

12 §

Tietojen julkisuus ja arkistointi

Sen lisäksi, mitä viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetussa laissa muutoin säädetään, lautakunnan tutkintaa varten saamien ja laatimien asiakirjojen salassapitoon sovelletaan, mitä mainitun lain 24 §:n 1 momentin 8 kohdassa säädetään onnettomuuden selvittämistä koskevan asiakirjan salassapidosta.

Lautakunnan puheenjohtaja ja sihteeri huolehtivat siitä, että lautakunnan tehtävien hoitoa varten annetut ja laaditut asiakirjat järjestetään arkistoitaviksi onnettomuustutkintakeskukseen. Asiakirjojen antamisesta tutkinnan päättymisen jälkeen päättää onnettomuustutkintakeskus.

13 §

Voimaantulo

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain 1—9 §:ää ei sovelleta sen jälkeen, kun tutkinta on päättynyt.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

Helsingissä 24 päivänä lokakuuta 2008
